

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра філософії права та юридичної логіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС
полковник поліції

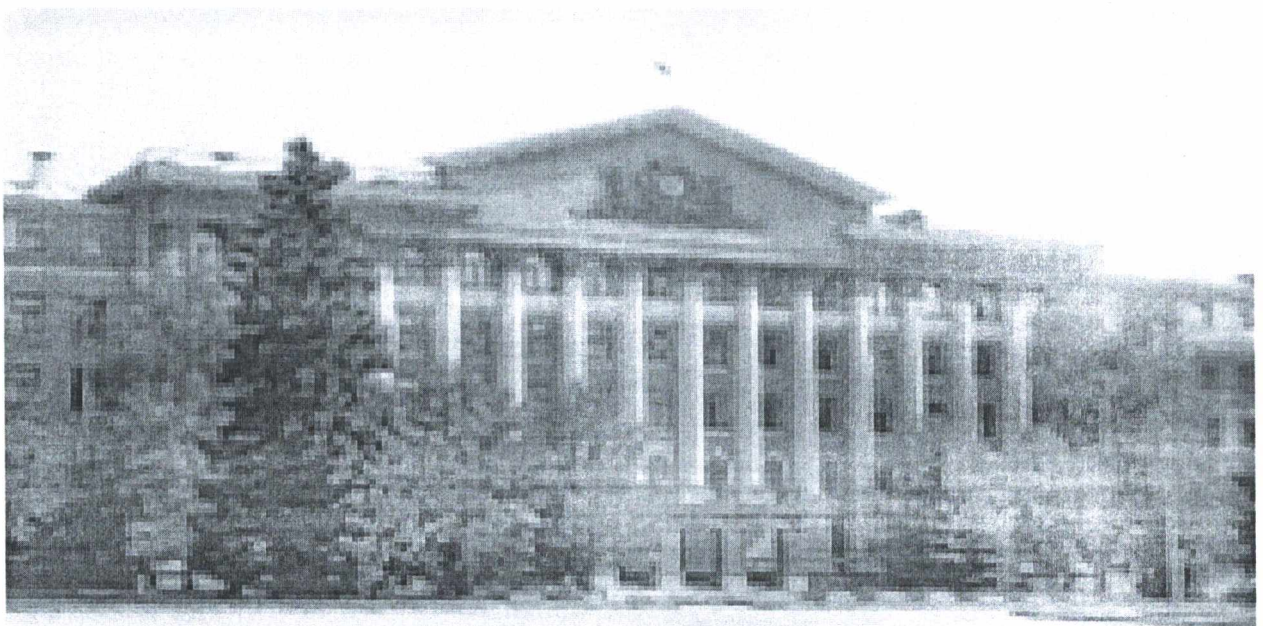
Станіслав ГУСАРЄВ

23 01 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Статус дисципліни: вибіркова
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти: магістр
Галузь знань: 08 Право
Спеціальність: 081 Право
Освітньо-професійна програма: Право
Форми здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова викладання: українська
Форма підсумкового контролю: залік

Київ – 2023

Наталія ПОЛУДЬОННА, професор кафедри філософії права та юридичної логіки, кандидат психологічних наук, доцент, відмінник освіти України.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ від 22 грудня 2022 року, протокол № 8.

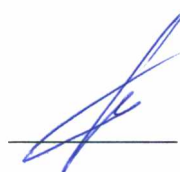
Завідувач кафедри філософії права та юридичної логіки

Олег ПАВЛИШИН

Схвалено науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ від 25 січня 2023 року, протокол № 5.

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРІВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни
Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202__ .

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202__ .

Завідувач кафедри

Голова НМР

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202__ .

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202__ .

Завідувач кафедри

Голова НМР

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202__ .

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202__ .

Завідувач кафедри

Голова НМР

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни є види, форми, особливості та специфіка наукової діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування знаннями з організації науково-дослідної діяльності, сприяння розвитку наукового світогляду і творчого мислення.

Завданнями вивчення дисципліни є створення умов для засвоєння основ методології наукової діяльності, її організацію та здійснення, методики отримання та перевірки нового знання, оформлення наукового звіту.

Пререквізити: педагогіка та психологія освітньої діяльності.

Постреквізити: стажування, педагогічна практика.

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми ступеня вищої освіти магістра

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (СК):

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

Програмні результати навчання:

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Знання, уміння, навички

знати:

- основний поняттєво-категоріальний апарат методології науки;
- особливості наукової діяльності, її види, форми, суб'єкти;
- вимоги до наукового дослідження, його наукового та науково-прикладного результату;
- характерні особливості наукової мови, форми наукових документів;
- організацію роботи із джерелами наукової інформації;
- загальну характеристику теоретичних та емпіричних методів наукових досліджень;

вміти:

- організувати власну розумову діяльність;
- застосовувати сучасні ефективні засоби роботи з науковою та науково-методичною літературою;
- доцільно використовувати категоріально-поняттєвий апарат методології науки;
- раціонально використовувати методи наукового пізнання.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
	дб	ксф	дб	Ксф
Кількість кредитів ECTS – 3	рік підготовки			
	1	1		1
	Семестр			
	2	2		2
Загальна кількість годин – 90	Лекції			
	8	8		8
	Семінарські			
	8	8		6
	Практичні			
	14	14		8
	Самостійна робота			
	60	60		68
	Вид контролю			
залік	залік		залік	

**3.1. Тематичний план для здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за денною формою навчання**
(за кошти державного бюджету та за кошти фізичних або юридичних осіб)

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них				
			Усього годин з викладачем	з них			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
1.	Методологія науково-дослідної роботи.	21	6	2	2	2	15
2.	Планування та організація науково-правових досліджень.	21	6	2	2	2	15
3.	Форми наукових документів: вимоги та внутрішня логіка.	23	8	2	2	4	15
4.	Загальна характеристика методів науково-правових досліджень.	25	10	2	2	6	15
Усього годин		90	30	8	8	14	60
Підсумковий контроль: залік							

**3.2. Тематичний план для здобувачів вищої освіти ступеня магістр
за заочною формою навчання
(за кошти фізичних або юридичних осіб)**

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них				
			Усього годин з викладачем	з них			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
1.	Методологія науково-дослідної роботи.	20	3	2	1		17
2.	Планування та організація науково-правових досліджень.	22	5	2	1	2	17
3.	Форми наукових документів: вимоги та внутрішня логіка.	23	6	2	2	2	17
4.	Загальна характеристика методів науково-правових досліджень.	25	8	2	2	4	17
Усього годин		90	22	8	6	8	68
Підсумковий контроль: залік							

4.1. Плани семінарських та практичних занять

*Денна форма здобуття вищої освіти,
за кошти державного бюджету
та за кошти фізичних або юридичних осіб*

Тема 1. Методологія науково-дослідної роботи (4 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Сутність наукового дослідження. Специфіка правових досліджень.
2. Методологія наукових досліджень: значення, мета, завдання, функції та види.
3. Філософська (або фундаментальна) методологія. Використання філософських категорій у пізнанні права. Догматичний метод пізнання права, його сутність та основні риси.
4. Загальнонаукова методологія. Конкретнонаукова методологія. Особливості методології спеціальних юридичних наук. Використання спеціально наукових методів у вивченні правової дійсності.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Виконання завдань з селекції функцій, завдань та ознак науки.
2. Як Ви розумієте наступну тезу: «Методологічна культура юриста – це його світоглядна зрілість, і соціологічна грамотність, і правова інформованість, і професійна майстерність»;
3. Здійснити порівняльний аналіз (спільне та відмінне) визначень наукового дослідження В. Бойчелюка, М. Білухи, Ю. Сурміна.

Тема 2. Планування та організація науково-правових досліджень (4 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Загальна характеристика науково-дослідних етапів.
2. Організаційний етап: мета та сутність.
3. Дослідний етап: мета та сутність.
4. Програма та план НДР.
5. Завершальний етап.
6. Науковий та науково-прикладний результат.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

Аналіз авторефератів дисертацій з метою:

- 1) встановити послідовність виконання НДР;
- 2) визначити зміст кожного етапу НДР.

Тема 3. Форми наукових документів: вимоги та внутрішня логіка (6 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття наукового документу: форми, вимоги та внутрішня логіка.
2. Характерні особливості наукової мови.
3. Функціонально-лексичні та логічні засоби зв'язку.
4. Техніко-орфографічне оформлення та уніфікація елементів наукового документу.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

Завдання до 1 практичного заняття

Виконання завдань:

1. Класифікуйте слова за функціонально-лексичним засобами зв'язку.
2. Виокремити слова та словосполучення, які здійснюють функцію логічного зв'язку у запропонованих текстах та встановити їх значення.

Завдання до 1 практичного заняття

Виконання завдань:

1. Написання есе (рецензії) на запропоноване джерело наукової інформації.
2. Написання анотації на запропоновану статтю (окремий розділ навчального посібника з навчальної дисципліни).

Тема 4. Загальна характеристика методів науково-правових досліджень (8 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття “науковий метод”, “метод”, “метод науки”, “методика”. Вимоги відбору методів дослідження.
2. Класифікації методів наукових досліджень. Метод дедукції (індукції), аналіз (синтез), абстрагування, формалізації, конкретизації, моделювання, аналогії, класифікації, порівняння, аргументації, соціально-юридичний метод, системно-функціональний метод, метод ідеалізації, узагальнення та діалектичний. Поняття та сутність історико-правового методу.
3. Використання психологічних методів (метод спостереження, тестування, біографічний та метод вивчення продуктів діяльності) у науково-правових дослідженнях.
4. Метод інтерв'ю, анкетування, опитування (опитування громадської думки). Метод контент-аналізу, статистичний метод, експертної оцінки. Візуальні методи, метод узагальнення незалежних характеристик. Порівняльно-правовий метод та правового моделювання.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:*Завдання до 1 практичного заняття*

Практика використання методів дедукції (індукції), абстрагування, правового моделювання, аналогії, класифікації, аргументації, соціально-юридичний метод, системно-функціональний метод, метод ідеалізації, узагальнення та діалектичний, історико-правового методу.

Завдання до 2 практичного заняття

Використання психологічних методів (метод спостереження, тестування, біографічний та метод вивчення продуктів діяльності) у науково-правових дослідженнях.

Завдання до 3 практичного заняття

Методика використання методів: інтерв'ю, анкетування, опитування, контент-аналізу, статистичного методу, експертної оцінки, узагальнення незалежних характеристик, порівняльно-правовий.

4.2. Плани семінарських та практичних занять

*Заочна форма здобуття вищої освіти,
за кошти фізичних або юридичних осіб*

Тема 1. Методологія науково-дослідної роботи (1 год.)**Навчальні питання до семінарського заняття:**

1. Сутність наукового дослідження. Специфіка правових досліджень.
2. Методологія наукових досліджень: значення, мета, завдання, функції та види.
3. Філософська (або фундаментальна) методологія. Використання філософських категорій у пізнанні права. Догматичний метод пізнання права, його сутність та основні риси.
4. Загальнонаукова методологія. Конкретнонаукова методологія. Особливості методології спеціальних юридичних наук. Використання спеціально наукових методів у вивченні правової дійсності.

Тема 2. Планування та організація науково-правових досліджень (3 год.)**Навчальні питання до семінарського заняття:**

1. Загальна характеристика науково-дослідних етапів.
2. Організаційний етап: мета та сутність.
3. Дослідний етап: мета та сутність.
4. Програма та план НДР.
5. Завершальний етап.
6. Науковий та науково-прикладний результат.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

Аналіз авторефератів дисертацій з метою:

- 1) встановити послідовність виконання НДР;
- 2) визначити зміст кожного етапу НДР.

Тема 3. Форми наукових документів: вимоги та внутрішня логіка (4 год.)**Навчальні питання до семінарського заняття:**

1. Поняття наукового документу: форми, вимоги та внутрішня логіка.
2. Характерні особливості наукової мови.
3. Функціонально-лексичні та логічні засоби зв'язку.
4. Техніко-орфографічне оформлення та уніфікація елементів наукового документу.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Класифікуйте слова за функціонально-лексичним засобами зв'язку.
2. Виокремити слова та словосполучення, які здійснюють функцію логічного зв'язку у запропонованих текстах та встановити їх значення.
3. Написання есе (рецензії) на запропоноване джерело наукової інформації.
4. Написання анотації на запропоновану статтю (окремий розділ навчального посібника з навчальної дисципліни).

Тема 4. Загальна характеристика методів науково-правових досліджень (6 год.)**Навчальні питання до семінарського заняття:**

1. Поняття “науковий метод”, “метод”, “метод науки”, “методика”. Вимоги відбору методів дослідження.
2. Класифікації методів наукових досліджень. Метод дедукції (індукції), аналіз (синтез), абстрагування, формалізації, конкретизації, моделювання, аналогії, класифікації, порівняння, аргументації, соціально-юридичний метод, системно-функціональний метод, метод ідеалізації, узагальнення та діалектичний. Поняття та сутність історико-правового методу.
3. Використання психологічних методів (метод спостереження, тестування, біографічний та метод вивчення продуктів діяльності) у науково-правових дослідженнях.
4. Метод інтерв'ю, анкетування, опитування (опитування громадської думки). Метод контент-аналізу, статистичний метод, експертної оцінки. Візуальні методи, метод узагальнення незалежних характеристик. Порівняльно-правовий метод та правового моделювання.

Практичне заняття (4 год)

Завдання до 1 практичного заняття

1. Практика використання методів дедукції (індукції), абстрагування, правового моделювання, аналогії, класифікації, аргументації, соціально-юридичний метод, системно-функціональний метод, метод ідеалізації, узагальнення та діалектичний, історико-правового методу.
2. Використання психологічних методів (метод спостереження, тестування, біографічний та метод вивчення продуктів діяльності) у науково-правових дослідженнях.

Завдання до 2 практичного заняття

Методика використання методів: інтерв'ю, анкетування, опитування, контент-аналізу, статистичного методу, експертної оцінки, узагальнення незалежних характеристик, порівняльно-правовий.

5. Завдання для самостійної роботи

5.1. Практикум

1. Складання узагальнюючих таблиць, структурних блок-схем із запропонованої теми лекції.
2. Складання кросвордів та тестів із запропонованої теми.
3. Складання словника категоріально-поняттєвого масиву з навчальної дисципліни.
4. Написання анотації на запропоновану статтю (окремий розділ навчального посібника з навчальної дисципліни).
5. Написання есе (рецензії) на запропоноване джерело наукової інформації.
6. Робота з рекомендованою додатковою літературою навчальної дисципліни «Методологія наукової діяльності».
7. Вивчення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII.
8. Наведіть приклади відомих вам наукових шкіл з різних галузей права та оформіть за схемою: лідери, досліджувані проблеми, послідовники лідера.
9. Використайте статистичний метод пізнання для досліджуваного Вами явища з метою підтвердження його стабільності чи динамізму.
14. Розкрийте співвідношення загальнонаукової та спеціально-юридичної методології. Чи може спеціально-юридична методологія існувати як самостійна підсистема прийомів та засобів пізнання?
15. Використовуючи порівняльно-правовий метод пізнання проаналізуйте систему джерел права у правових системах романо-германського типу.
16. Використовуючи прийоми та засоби правового моделювання запропонуйте проект типового нормативно-правового наказу ректора НАВС.
17. Творча спадщина науковців НАВС (характеристика за вибіркоким принципом).

Перелік тестових завдань для опрацювання по темам

Тема 1.

Діяльність, спрямована на вироблення нових знань є:

Мета науки:

Знання, що дає повне, вичерпне відтворення узагальнених уявлень про об'єкт і забезпечує абсолютний збіг образу з об'єктом це:

Вчений – це фізична особа, яка:

Наукове пізнання це:

Однією з функцій науки є:

Науковий закон це:

Пізнавальна функція науки:

Найвищою формою узагальнення і систематизації знань є:

Формою розвитку науки є:

Наукова концепція це:

Аксіологічна функція науки:

Однією з ознак науки є:

Однією з функцій наукового знання є:

Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” прийнято у:

Вищим науковим органом організації науки в Україні є:

Гіпотеза це:

Основними видами наукової діяльності є:

Термін «методологія» походить з грецької мови і означає:

Методологічну основу дослідження становить:

До фундаментальних принципів методології належить:

Від методологічної основи дослідження залежить:

Вищим рівнем методології науки є:

Значення методології полягає у:

Термінологічний принцип належить до:

Термін «методика» означає:

Мета методології полягає у:

Сутність системного підходу полягає у:

Конкретнонаукова методологія це:

Вироблення принципово нових знань відбувається за схемою:

Напрямки розвитку науки XXI ст.:

Однією з функцій методології є:

Під моделлю розуміють

Наукометрія являє собою:

Результатом наукової діяльності є:

За цільовим призначенням розрізняють форми наукових досліджень:

У діяльності наукової школи реалізуються функції:

Розрізняють основні види дослідження в залежності від глибини аналізу предмета і складності завдань:

До структури методології належать:

Базове знання формується на основі:

Тема 2

Сукупність етапів дослідження, за яких отримують результат, визначається як цикл науково-творчого процесу і може називатися:

Наукове дослідження це:

Продукт людського мислення

Метою дослідного етапу наукового дослідження:

Науково-прикладний результат це:

Вид дослідження в залежності від глибини аналізу предмета і складності завдань:

Наукова проблема це:

Мета й завдання дослідження зумовлюють формулювання:

Мета дослідження це:

Вимога до проведення наукових досліджень:

Об'єкт дослідження – це:

Відбір фактів повинен бути:

Вимога до проведення наукових досліджень:

Результатом наукової діяльності є:

Науковий факт – це:

Науковий результат – це:

Наукова кваліфікація – це:

Науковий ступінь – це:

Для доказу кожного положення варто наводити аргументи у наступній послідовності:

Наукові ступені в Україні:

Тема 3

До наукових публікацій відносяться:

Стиль науково-популярних видань допускає:

Аспектація наукового документа відображає:

Наукова праця, яка містить повне або поглиблене дослідження однієї проблеми чи теми:

Послідовність розвитку думки у наукових текстах з використанням слів:

Одним з елементів, що характеризує будь-яку форму наукового документу є:

Композиція конкретного наукового документу залежить від його:

Схематично структуру тез можна подати так:

Переконливість – це:

Об'єктивність висновків наукового документу полягає у:

Культура наукової мови визначається:

Переконливість положень –

Характерною особливістю наукової мови є:

В науковій статті можуть бути:

Основною функцією наукового документу є:

Ступінь вірогідності результатів як цілком імовірний позначається словами:

До форм узагальнення результатів наукового дослідження не відноситься:

Кваліфікаційна наукова робота, у якій містяться результати дослідження у вигляді рукопису – це:

Бібліографічні посилання оформлюються за допомогою:

Авторський (друкований) аркуш – розраховується:

Анотація - це:

Залежно від статусу джерела розрізняють документи:

Архітектоніка статті завершується:

Документ, що видається винахіднику і підтверджує його авторство й виключне право на винахід

Тема 4

Спрощений варіант імовірного вибору:

Анкетування – це:

Однією з вимог до наукового методу є:

Репрезентативність відображає характерні ознаки:

Людина, яка приймає участь в опитуванні у ролі джерела інформації:

Метод експертних оцінок застосовується з метою:

Найпростіша класифікація методів:

Експеримент – це:

Міра достовірності за аналогією залежить від:

Анкетування - це:

Метод статистики ґрунтується на поєднанні:

Аргументація досягає мети, якщо:

Універсальні методи використовуються на:

Заданість методу цілям дослідження – це:

Людина, яка бере участь в опитуванні у ролі джерела інформації:

Вивчення продуктів діяльності – це:

Обсяг вибірки – це:

Сукупність умов, за яких проводиться експеримент:

Метод статистики ґрунтується на поєднанні:

Метод порівняння дозволяє:

Вивчення продуктів діяльності – це:

Обсяг вибірки – це:

Вибір «першого стрічного» – це:

Спрощений варіант імовірного вибору:

Заданість методу цілям дослідження – це:

Історичний метод передбачає:

Репрезентативність відображає характерні ознаки:

Метод експертних оцінок:

Метод порівняння дозволяє:

Аргументація досягає мети, якщо:

Сукупність умов, за яких проводиться експеримент:

Науковий результат – це:

Універсальні методи використовуються на:

Сукупність умов, за яких проводиться спостереження – це:

Анкетування - це:

Метод статистики ґрунтується на поєднанні:

Залежно від об'єкта спостережень вирізняють вид:

Спрощений варіант імовірного вибору:

Залежно від тривалості спостереження може бути:

Валідність - це

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом

7. Методи навчання

Під час освітнього процесу використовуються методи навчання: бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); частково-пошукові, проблемні, дальтон-технологія, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – усне та письмове опитування. *Контроль самостійної роботи* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- поняттєве вправляння;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%					залік	max 100 %
					max 40 %	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Самостійна робота	40	100
5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС «Дистанційні курси».

10. Перелік питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Поняття про науку: ознаки, цілі та функції. Характерні риси юридичної науки.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII щодо мети і завдань державної політики з наукової та науково-технічної діяльності.
3. Принципи наукової методології: загальна характеристика.
4. Теоретичні методи наукового дослідження, їх загальна характеристика.
5. Сутність пізнання, його двоконтурна структура.
6. Класифікації наукових методів: характеристика загальновідомих підходів.

7. Мета та завдання науки. Коротка історія становлення і розвитку науки та юридичної науки.
8. Характеристика методів інтерв'ю, опитування і анкетування.
9. Поняття методології права. Методологічна криза наукового пізнання права, її наслідки та шляхи подолання.
10. Поняття методології порівняльно-правового дослідження.
11. Умови ефективності наукового дослідження.
12. Функції і статуси наукового знання.
13. Сутність методу спостереження: організація та типові помилки.
14. Пізнавальні елементи науки, їхня характеристика.
15. Сутність понять “метод”, “науковий метод”, “метод науки”, “методика”.
16. Наукова діяльність: види, сутність та комплекс завдань.
17. Етап узагальнення та апробації результатів дослідження. Формулювання наукових висновків: основні вимоги.
18. Суб'єкти наукової діяльності, їхня характеристика. Наукова кваліфікація, науковий ступінь та вчене звання.
19. Дослідний етап наукового дослідження: методичне та методологічне забезпечення.
20. Підготовка та атестація наукових та науково-педагогічних кадрів.
21. Система органів державної влади, які реалізують політику у сфері наукової та науково-технічної діяльності.
22. Характеристика змістовно-теоретичного (організаційного) етапу наукового дослідження.
23. Характеристика видів і форм наукової інформації. Сутність інформаційного пошуку.
24. Наукова школа: функції та основні ознаки.
25. Форми наукових публікацій, їх загальна характеристика.
26. Загальна характеристика стадій науково-дослідного процесу.
27. Вимоги та внутрішня логіка наукового реферату.
28. Загальна характеристика розвідувального, описового та аналітичного дослідження.
29. Методологія наукового пізнання: значення, мета та функції.
30. Методологія наукового пізнання: сутність та структура.
31. Методологія наукового пізнання: мета та принципи. Пошук методологічних основ наукового дослідження.
32. Принципи і функції фундаментальної (філософської) методології.
33. Науковий документ, вимоги до нього.
34. Публікація, збірник наукових праць, книжка, брошура, розробка, рукопис депонований: функції та загальна характеристика.
35. Характерні особливості наукової мови. Функціонально-лексичні та логічні засоби зв'язку наукового стилю.
36. Поняття «науковий документ» як одиниця інформаційних ресурсів.

37. Логічні методи, закони та правила пізнання: можливості їх використання у правознавстві.
38. Техніко-орфографічне оформлення та уніфікація елементів наукового документу.
39. Використання психологічних методів для вивчення правової свідомості.
40. Специфіка дослідження права методами економічної та політичної науки.
41. Метод статистики у правових дослідженнях.
42. Характеристика методів експертної оцінки та правового регулювання.
43. Вимоги та внутрішня логіка наукових тез.
44. Вимоги та внутрішня логіка наукової статті.
45. Відмінні особливості підручника та навчального посібника; монографії та дисертації; словника та енциклопедії.
46. Порівняльна характеристика наукових есе, рецензії та анотації.
47. Розкрийте співвідношення загальнонаукової та спеціально-юридичної методології. Чи може спеціально-юридична методологія існувати як самостійна підсистема прийомів та засобів пізнання?
48. Характеристика загальнологічних методів наукових досліджень.
49. Сутність розвідувального, описового та аналітичного дослідження.
50. Функціонально-лексичні та логічні засоби зв'язку наукового тексту.
51. Шляхи апробації результатів дослідження та впровадження у практику.
52. Аргументація, верифікація та фальсифікація результатів наукового дослідження.
53. Анкетування як метод наукових досліджень.
54. Структура, зміст та форми науково-дослідної діяльності студентів (курсантів) закладів вищої освіти.
55. Міжнародне співробітництво вчених. Фонди сприяння розвитку науки і техніки, наукові гранти, міжнародні науково-дослідницькі програми, стажування за кордоном.
56. Наукова стаття: види, архітектоніка, вимоги до оформлення.
57. Методи соціології: можливості використання у дослідженнях права.
58. Експертні оцінки як метод наукових досліджень.
59. Види візуалізації даних дослідження. Типи шкал.
60. Контент-аналіз як метод наукових досліджень.

11. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту».
2. «Про наукову і науково-технічну діяльність»: Закон України № 848 – VIII від 26.11.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3.

3. «Про наукову і науково-технічну експертизу»: Закон України від 10.02.1995 (редакція від 05.12.2012) // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 9, ст. 56.
4. «Про авторське право і суміжні права»: Закон України № 3792 – XII від 23.12.1993 р. (редакція від 26.04.2017) // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №13 – ст. 64.
5. Закон України «Про інформацію» від 30.11.2010 (редакція 25.06.2016) // Відомості Верховної Ради України. – 1992 – № 48, ст.650.
6. Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993 №3323-XII (редакція від 19.04.2014) // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №33 – ст. 345.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 656 «Деякі питання реалізації статті 54 Закону України «Про вищу освіту».
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 308 Порядок затвердження рішень про присвоєння вчених звань (із змінами).
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197 «Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів».
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 149 «Про внесення змін до умов, тривалості, порядку надання та оплати творчих відпусток».
12. Наказ МОН України від 13.12.2021 № 1359 «Про затвердження Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук».
13. Наказ МОН України від 01.06.2006 № 422 «Щодо Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації»
14. Наказ МВС України від 28.11.2017 № 963 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у науково-дослідних установах, закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України».
15. Наказ МОН України від 09.02.2006 № 90 «Про затвердження Положення про малу академію наук учнівської молоді».
16. Наказ МОН України від 14.01.2016 № 13 «Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам».
17. Наказ МОН України від 20.02.2023 № 185 «Про рішення з питань присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань та внесення зміни до наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166».

18. Наказ МОН України від 24.03.2022 № 270 «Про затвердження Положення про атестаційну колегію Міністерства освіти і науки України».

Основна література:

19. Берко Ю.А. та ін. Організація наукового дослідження, написання та захист магістерських дисертацій: [Навчальний посібник]. – Львів: «Новий світ – 2000», 2010. – 282 с.

20. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень [текст] : Навчальний посібник / Г.О. Бірта, Ю.Г. Бургу. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.

21. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень [текст] : Навчальний посібник. – Вид-во: Центр навчальної літератури, 2019. – 350 с.

22. Головій В.М., Кузькін Є.Ю., Піддубна Л.В. Основи наукової діяльності: методологія, організація, оформлення результатів : [Навчальний посібник]. – К.: «Хай-Тек Пресс», 2010. – 344 с.

23. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. посібник. – Х.: НТУ «ХПІ», 2009. – 142 с.

24. Данильян О. Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2023. – 368 с.

25. Олена Іваненко, Юлія Носачова, Ярослав Радовенчик Основи наукових досліджень [Навчальний посібник]. – К.: «Кондор», 2020. – 132 с.

26. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.

27. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 607 с.

28. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / А.В. Ладанюк, Л.О. Власенко, В.Л. Кишенько. – Видавництво Ліра-К, 2018. – 352 с.

29. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студ., курсантів, аспірантів та ад'юнктів / за ред. А.Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.

30. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / М.В. Корягін, М.Ю. Чік. – видання 2-е – К.: Алерта, 2017. – 622 с.

31. Оспіщев В.І., Кривошей В.В. Технологія наукових досліджень в економіці: навч. посіб. / В.І. Оспіщев, В.В. Кривошей. – К.: Знання, 2013. – 255 с.

32. Палеха Ю., Леміш Н. Основи науково-дослідної роботи: навч. посіб. /Ю.І. Палеха, Н.О. Леміш. – К.: Видавництво Ліра-К, 2013. – 336 с.

33. Прибутько П.С., ін.. Основи методології наукових досліджень – МВС України, НАВС. – К., 2015.

34. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 7-е видання, перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2010. – 295 с.

Додаткова література:

35. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник для студентів економ, спец, вузів. 3-е видання, перероблене і доповнене. – К.: Вища школа, 2001. – 271 с.

36. Панов М.І. Методологічні засади дослідження проблем Особливої частини кримінального права / М.І. Панов, Н.О. Гуторова // Проблеми законності. – 2009. – № 100 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pz/2009_100/index.htm

37. Полудьонна Н.С. Науково-дослідницька діяльність курсантів (студентів, слухачів) у вищому юридичному навчальному закладі: минуле і сьогодні // Історико-педагогічні студії: Науковий часопис / гол. ред. Н.М. Дем'яненко. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – Вип. 6-7. – 265 с.

38. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.

39. Методологія та організація наукових досліджень: посібник / О.І. Гуторов / Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. – 57 с.

40. Мальська М. П. Організація наукових досліджень : навчальний посібник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 136 с.

11. Інформаційні ресурси

Освітній портал MyReferatik
http://myreferatik.in.ua/load/referat_2_kurs/filosofija/m

Освітній портал MyReferatik
http://myreferatik.in.ua/load/referat_2_kurs/filosofija/m

Законодавча база Верховної Ради України – <http://www.zakon.gov.ua/>

Міністерство освіти і науки України – <http://www.mon.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – [http://www/nbuv.gov.ua/](http://www.nbuv.gov.ua/)

Освітній портал – <http://www.osvita.org.ua/>

Веб-сайт Академічна книгарня@онлайн – <http://www.akbooks.com.ua/>

Український лінгвістичний портал «Словники України» – lscorp.ulif.org.ua

Веб-сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова (Київ) – <http://www.ukrbook.net/>

Веб-сайт Бібліотеки в мережі Internet <http://library.zntu.edu.ua/res-librel.html>

Колекція посилань на кращі електронні бібліотеки
<http://lyapota.boom.ru/lib.htm>

Веб-сайт Бібліотеки Конгресу США <http://www.loc.gov/>

Веб-сайт Національної бібліотеки Франції www.bnf.fr/ – Bibliothèque Nationale или BNF

Веб-сайт Британської бібліотеки – www.bl.uk/

Система дистанційної навчання «MOODLE» ВТЕІ КНТЕУ –
<http://sun.vtei.com.ua>

Методологія науки – Fajr [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний
ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.

Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс].
– Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.

Основи методології та організації наукових досліджень: Навч.
Посібник для студентів [Електронний ресурс] / За ред. А.Є.Конверського. –
Режим доступу: http://www.ebooktime.net/book_254.html.

Підпис автора РПНД

Наталія ПОЛУДЬОННА